

23 יוני 2021
י"ג תמוז תשפ"א

לכבוד: משרד החינוך
מינהל חברה ונוער
אגף חברתי קהילתי – תלמידים ונוער

שלום רב,

הנדון: תכנית פעילות למתנדבים באקים ישראל לשנת תשפ"ב

אקים מקיימת מאות פעילויות חינוכיות והסברתיות לאורך השנה בכל רחבי הארץ, באמצעות מתנדבי אקים. אנו מאמינים כי חשיפת בני נוער לאנשים עם מוגבלות שכלית, כבר מגיל צעיר, תאפשר ביתר קלות את קבלתם והכללתם בקהילה. הכרות והבנת עולמם של אנשים עם מוגבלות שכלית באופן ישיר ובלתי אמצעי יתרמו רבות לקבלתם כשווים בחברה הישראלית.

אקים פועלת למען כ-35,000 אנשים עם מוגבלות שכלית ובני משפחותיהם באמצעות מטה אקים ו-65 סניפים ומוקדי פעילות של אקים הפועלים ב-89 ישובים. רשימת ישובים מצורפת בסוף מסמך זה.

להלן תיאור הפעילויות בהן נשלב את התלמידים המתנדבים, ובהמשך פירוט מסגרות הפעילות של אקים ורשימת הסניפים ומוקדי הפעילות לפי פריסה גיאוגרפית. התוכניות השונות יתבצעו בכפוף להנחיות משרד הבריאות, לאור מצב תחלואת הקורונה במדינה, ובחלקן הגדול ניתנות לביצוע באמצעים מקוונים כגון מפגשי זום רבי משתתפים, הקרנת סרטוני הסברה, פעילויות חברתיות דיגיטליות, חונכות אישית בווטסאפ, וידאו ועוד.

פירוט פעילויות חינוכיות במערכת החינוך הפורמלית ומערכת החינוך הבלתי פורמלית שבוצעו וימשיכו להתבצע בשיתוף פעולה בין סניפי אקים ישראל ותלמידי מערכת החינוך בכל רחבי הארץ (כל פעילות מתקיימת בערים שונות ברחבי הארץ):

פעילות	עשייה חינוכית
אימוץ בית ספר לחינוך מיוחד	סניפי אקים יוזמים ומקדמים אימוץ ושיתוף פעולה בין בתי ספר לבתי ספר מהחינוך המיוחד. האימוץ בא לידי ביטוי במגוון פעילויות משותפות: מסיבות חגים, מסיבות קהילתיות, ימי כיף, אירוח של בית ספר בבית ספר, סיוע בהפקת אירועים של סניפי אקים. ישנם בתי ספר המגדילים לעשות ומקיימים פעילות שבועית כחלק ממערכת השעות.
חונכות משפחות	סניפי אקים מקדמים פרויקט חונכות משפחות שבו בני נוער חונכים משפחות להן בן משפחה עם מוגבלות שכלית ומקיימים פעילות שבועית אחה"צ עם הילד עם מוגבלות שכלית או עם בן משפחה בהתאם לצורכי המשפחה.

עשייה חינוכית	פעילות
<p>סניפי אקים מקדמים שיתוף פעולה בין בני נוער לבוגרים עם מוגבלות שכלית בישוב. המפגשים המתקיימים במועדים קבועים בשעות אחר הצהריים יוצרים מסגרת פנאי חווייתית משותפת. במידה והיו הגבלות במפגשים, עקב הקורונה הפעילות תתבצע באופן מקוון בדומה למתנ"ס הדיגיטלי.</p>	<p>פעילות משותפת אחה"צ</p>
<p>כחלק מתהליך חינוכי בגיל ההתבגרות לקבל השונה והתרומה לקהילה, כמו גם הרצון של אקים ישראל לאפשר לילדים עם מוגבלות שכלית לחוות את טקס בת/בר מצווה ולהרגיש כשווים בין שווים, מתקיימות חגיגות משותפות של ילדי בתי ספר שונים וילדי בתי ספר לחינוך מיוחד בישוב.</p>	<p>חגיגת בת/בר מצווה</p>
<p>חגי ישראל הם הזדמנות היוצרת שיתוף פעולה עם מסגרות החינוך. בני הנוער מתגייסים ומסייעים לסניפי אקים בהפצה ומכירת מארזי שי כתרומה לאקים וכן בחגיגה משותפת במסיבות החג.</p>	<p>חגי ישראל</p>
<p>פעילויות ספורט משותפות המעודדות אורח חיים בריא ומפגש חווייתי בין תלמידי בתי הספר.</p>	<p>פעילויות ספורט</p>
<ul style="list-style-type: none"> • סניפי אקים ישראל מברכים ומקדמים את הקמתם של סניפי תנועת הנוער "כנפיים של קרמבו" המאפשרים למתבגרים עם מוגבלות שכלית להיות חלק מתנועת נוער בהתאם לצורכיהם. • עידוד השתלבותם של בני נוער עם מוגבלות שכלית בתנועות הנוער השונות: בני עקיבא, הצופים, מכבי צעיר. • שיתופי פעולה עם תנועות הנוער. 	<p>תנועות נוער</p>
<p>כחלק משיתוף הפעולה לאורך השנה עם מסגרות מערכת החינוך, אקים ישראל מברכת יוזמות של בני נוער להפקת אירועי שיא לגיוס כספים, הטמעת עמדות חיוביות, וגיוס בני נוער נוספים לעשייה למען אנשים עם מוגבלות שכלית. לדוגמה, יום ספורט יישובי של בני הנוער והאנשים עם המוגבלות השכלית.</p>	<p>אירועי שיא</p>
<p>שיתוף הפעולה לאורך השנה עם מסגרות החינוך יוצר מחויבות וקשר רגשי של בני הנוער עם ילדים ובוגרים עם מוגבלות שכלית. אנו עדים לרצונם העז להמשיך ולתרום גם לאחר סיום שנת הלימודים ובחופשת קיץ, ולקחת חלק בפעילויות קייטנות הקיץ של אקים. חלקם אף לוקחים חלק משמעותי בהפקה והפעלה.</p>	<p>קייטנות (חנוכה, פסח ובחופשת הקיץ)</p>
<p>סניפי אקים בשיתוף מחלקות הרווחה בישובים מעודדים ומקדמים תעודת בגרות חברתית.</p>	<p>תעודת בגרות חברתית</p>

פעילות	עשייה חינוכית
תערוכות אמנות וסדנאות המונחות ע"י אמני אקים	חשיפת תלמידים לתערוכות אמנות של אנשים עם מוגבלות שכלית הנחשפים לפעמים זו הפעם הראשונה לכישוריהם כאמנים עם מוגבלות שכלית המציגים את חזקותיהם ולא את מוגבלותם. לאחר צפייה בתערוכה מתקיימות סדנאות "שיח גלריה" המאפשרות לתלמידי מערכת החינוך להיחשף ולהכיר את עולם התוכן של אנשים עם מוגבלות שכלית. סדנאות היצירה מועברות גם ע"י אמני אקים.
אמנויות הבמה	אקים ישראל חושפת בפני בני נוער את עולמם של אנשים עם מוגבלות שכלית באמצעות העלאת מגוון הצגות בדרך חווייתית שבה נחשפים בני הנוער לחזקותיהם של היוצרים ולא אל מוגבלותם תוך הצגת תרומתם המשמעותית לחברה הישראלית.
מחויבות אישית	קשר עם תלמידי מחויבות אישית בעזרת הפייסבוק – קבלת מידע על פעילות, הערכה, וסרטוני הסברה שונים. השתתפות בימי הסברה בבתי הספר בנושא מחויבות אישית או הסברות דיגיטליות.
סדנאות משותפות	סדנאות בבתי ספר של אנשים עם מוגבלות שכלית ותלמידי בית הספר, הסדנאות מועברות ע"י אקים.
הפסקה פעילה	אנשים עם מוגבלות שכלית מקיימים תחנות פעילות לתלמידי כיתות ה-ו במשך 45 דקות.
יצירה משותפת	אנשים עם מוגבלות שכלית מלמדים את בני הנוער להכין מוצרים שונים, ואלה נמכרים בדוכנים כאשר ההכנסות הן למען אקים.
פעילות פנאי בלתי פורמלית	מועצת הנוער העירונית בשיתוף סניפי אקים מפעילים פעילויות שונות לילדים וצעירים עם מוגבלות שכלית.

בנוסף, אקים מקיימת יום התרמה שנתי באמצעות מאות מתנדבי העמותה בכל רחבי הארץ ובאמצעות תלמידי בתי ספר אשר משתתפים לפני כן במפגשי הסברה בנוגע לאנשים עם מוגבלות שכלית ופעילות עמותת אקים למענם.

יצירת קשר להתנדבות באחד מסניפי העמותה: Sivanit.r@akim.org.il, טלפון: 03-7662223

תיאור פעילויותיה של העמותה ורשימת הישובים בהם ניתנים שירותיה

אקים ישראל, הינה עמותה ארצית של אנשים עם מוגבלות שכלית ומשפחותיהם, הפועלת **כארגון ממוקד אדם**, שמשמעותו ארגון המקדם את זכותם של אנשים עם מוגבלות שכלית לייצג את עצמם ולהשמיע את קולם ברוח "שום דבר עלינו בלעדינו", וכן להכלילם בקהילה תוך שמירה על כבוד האדם וחירותו. מיום היווסדה בשנת 1951, פועלת העמותה למיציא זכויותיהם, לקידום שיפור איכות חייהם ולרווחתם של כ-35,000 אנשים עם מוגבלות שכלית ומשפחותיהם, באמצעות סגור משפטי וסגור קהילתי. העמותה פועלת, **להכללה (inclusion) של אנשים עם מוגבלות שכלית בקהילה**, להעצמה של האנשים, לסגור עצמי ולשילובם כחלק מהחברה. בהתאם לחזונה, מקדמת אקים הטמעת עמדות חיוביות כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית וזאת באמצעות מטה אקים, ועד הורים ארצי לדיור תומך ו-**65 סניפים ומוקדי פעילות** הפרוסים ב-**89 ישובים ברחבי הארץ, במרחב היהודי והערבי**, ומנוהלים על ידי **הנהלות הורים ומתנדבים**. אקים מעניקה למשפחות תמיכה רגשית, סיוע משפטי ומידע על זכויותיהם, באמצעות מחלקת מיציא זכויות, קו הסיוע "הורים למען הורים", ובאמצעות הקליניקה המשפטית לזכויות אנשים עם מוגבלות שכלית בשיתוף המרכז הבינתחומי הרצליה. כמו כן, אקים נותנת סיוע כלכלי למשפחות הנזקקות לכך, באמצעות קרן אקים. לצד היותה גוף מסגור, מפעילה אקים בשיתוף משרד הרווחה והרשויות המקומיות, למעלה מ-120 מסגרות ברחבי הארץ, בתחומי חינוך, דיור בקהילה, תעסוקה, תרבות ופנאי, גיוס לצה"ל ורפואת שיניים. כמו כן, אקים בונה, משפצת ומציידת את המסגרות מדי שנה, בשיתוף הקרן לפיתוח שירותים לנכים של המוסד לביטוח לאומי, קרן שלם ותרומות הציבור.

להלן פירוט תחומי העיסוק העיקריים של העמותה:

מערך הסנגור הוא מערך ייחודי, המופעל כולו מכספי תרומות ומשפיע באופן ישיר על איכות

חייהם של אנשים עם מוגבלות שכלית ובני משפחותיהם ברחבי הארץ:

- 1. סנגור עצמי** – אקים פועלת להעצמת אנשים עם מוגבלות שכלית וזאת באמצעות מערך קבוצות סנגור עצמי בישובים, שפועלות לצד הנהלות סניפי אקים, וכן באמצעות השתתפות נציגים נבחרים מקבוצות המסנגרים העצמיים בוועד העמותה. המסנגרים העצמיים פועלים לקידום זכויות האנשים עם המוגבלות השכלית בעירם, להשמעת קולם ועמדותיהם בנושאים הנוגעים להם ולהטמעת עמדות חיוביות כלפיהם.
- 2. סנגור קהילתי** – הפעלת 65 סניפים ומוקדי פעילות ב-89 ישובים באמצעות הורים ומתנדבים הפועלים בערים וברשויות המקומיות ליצירת לובי מקומי, לשיפור וטיוב השירות הניתן לאנשים עם מוגבלות שכלית המתגוררים בקהילה, לפיתוח שירותים חדשים ומגוון פעילויות פנאי והפוגה משותפות לאנשים ולמשפחות, וכן פעילויות בתחום ההסברה והטמעת העמדות החיוביות כלפי האנשים.
- 3. הפעלת קו תמיכה וסיוע ארצי "הורים למען הורים"** – קו סיוע הפועל בשפה העברית (בתל אביב) ובשפה הערבית (בנצרת), מופעל ע"י הורים מתנדבים לאנשים עם מוגבלות שכלית המעניקים תמיכה רגשית ומידע למשפחות בניהול של אנשי מקצוע.
- 4. הטמעת עמדות חיוביות כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית** – פעילות מרכזית של אקים נעשית בישובים לקהלי יעד שונים, ובפרט במסגרות חינוך, להטמעת עמדות חיוביות כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית ולהכללתם בקהילה המקומית. שימוש בקבוצות תיאטרון, מקהלות ולהקות, עידוד פעילות חברתית קבועה עם בני נוער, התנדבות ועוד.
- 5. סנגור באמצעות ועדי הורים בכל 65 מעונות הפנימייה ובדירור התומך בקהילה** – אקים הקימה, מנחה ומלווה ועדי הורים בבתים (הוסטלים ודירות) לאנשים עם מוגבלות שכלית, ומלווה ומנחה את ועד ההורים הארצי אשר מייצג את ועדי ההורים בכל מעונות הפנימייה לאנשים עם מוגבלות שכלית.
- 6. סנגור משפטי, מיצוי זכויות ומרכז מידע** – אקים פועלת לשמירה, לקידום ולמיצוי זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות שכלית ובני משפחותיהם בכנסת, בבתי המשפט, במשרדי הממשלה וברשויות המקומיות, וכן מספקת מידע עדכני על זכויות רלבנטיות לאנשים עם מוגבלות שכלית ומשפחותיהם באמצעות ספר הזכויות "אקימידע", הרצאות זכויות למשפחות וכן ייעוץ משפטי פרטני.
- 7. הקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלות שכלית בשיתוף המרכז הבינתחומי** – סטודנטים למשפטים אשר חלקם מקיימים מפגשים שבועיים עם אנשים עם מוגבלות שכלית, ומדריכים

אותם באופן מונגש בנוגע לזכויותיהם בנושא תעסוקה וסנגור עצמי, וחלקם נותנים סיוע משפטי למשפחות, כל זאת לצד הכשרה ומתן תמיכה מקצועית.

8. **מכון אקים להנגשה קוגניטיבית** – המכון הוקם במהלך שנת 2015 ומתמחה במתן מידע מותאם לאנשים עם מוגבלות שכלית, עולמות תוכן שונים בפישוט לשוני ובאמצעים נוספים. עבודת המכון מתבצעת בשיתוף אנשים עם מוגבלות שכלית המשמשים כבקרי תוכן.

- מערך השירותים** אותו מפעילה העמותה נוגע בכל תחומי חייו של האדם עם המוגבלות השכלית: דיור, תעסוקה, מרכז למשפחה, מסגרות חינוך ופנאי, פעילויות ספורט ואמנות, שירות לאומי וצבאי, והכל בשיתוף פעולה עם משרד הרווחה והרשויות המקומיות הרלבנטיות.
1. **דיור בקהילה** – כולל דירות, הוסטלים לצעירים, הוסטלים למזדקנים והוסטלים לסייעודיים הממוקמים כולם בקהילה.
 2. **תעסוקה** – מגוון רחב של מסגרות תעסוקה לאנשים עם מוגבלות שכלית בכל רצף רמות התפקוד, כולל: מרכזי יום סיעודיים, תעסוקה מוגנת (מע"ש), מע"ש תעשייתי ועבודה בשוק החופשי.
 3. **פנאי, תרבות אמנות וספורט** – מועדוני פנאי, פעילות ספורט ואורח חיים בריא, טיולים ואירועי שיא, קייטנות קיץ לילדים, נופשים, קבוצות תיאטרון, מחול וזמר וחוגי אמנות.
 4. **גיוס לצה"ל** – של אנשים עם מוגבלות שכלית במעמד של חיילים בשירות צבאי סדיר וקידום יוזמה לצרף לשורות מתנדבי השירות הלאומי אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.
 5. **בינוי ופיתוח** מסגרות דיור, תעסוקה ופנאי לאנשים עם מוגבלות שכלית ברחבי הארץ.

תיאור הפריסה הגיאוגרפית של פעילות העמותה

אקים מפעילה קבוצות הורים ומתנדבים ב-89 יישובים (באמצעות 65 סניפים ומוקדי פעילות)
ברחבי הארץ, לפי הפירוט להלן:

היישוב / המועצה	סניף / מוקד פעילות
1. אבו סנאן	סניף כפר יאסיף – אבו סנאן
2. אום אל פחם	מוקד פעילות
3. אופקים	מוקד פעילות
4. אור יהודה	סניף אור יהודה
5. אור עקיבא	סניף אור עקיבא קיסריה
6. אזור	סניף אזור
7. אילת	סניף אילת
8. אעבלין	סניף אעבלין
9. אשדוד	סניף אשדוד
10. אשקלון	סניף אשקלון
11. באר טוביה	סניף באר טוביה-קרית מלאכי
12. באר יעקב	שייך לסניף רמלה
13. באר שבע	סניף באר שבע
14. בית ג'אן	סניף בית ג'אן - פקיעין
15. בית שאן	שייך לסניף עפולה-בית שאן-העמקים
16. בית שמש	מוקד פעילות
17. ביתר עילית	מוקד פעילות
18. בענה	שייך לסניף אלשאגור
19. בועיינה-נוג'ידאת	מוקד פעילות (משויך לסניף יישובי הבדואים גוש משגב)
20. בת ים	סניף בת ים
21. גבעת שמואל	מוקד פעילות
22. גבעתיים	שייך לסניף רמת גן-גבעתיים
23. גדרה	סניף גדרה
24. גן יבנה	מוקד פעילות
25. דימונה	סניף דימונה
26. דיר אל אסד	שייך לסניף אלשאגור
27. הרצליה	סניף הרצליה
28. חדרה	עמותה קשורה
29. חולון	סניף חולון
30. מועצה אזורית חוף הכרמל	שייך לסניף אור עקיבא

31.	חיפה	עמותה קשורה
32.	חצור	שייך לסניף צח"ר – צפת-חצור-ראש פינה
33.	טבריה	סניף טבריה
34.	טמרה	מוקד פעילות
35.	יבנה	סניף יבנה
36.	יהוד	סניף יהוד
37.	יפיע	שייך לסניף נצרת
38.	ירושלים	עמותה קשורה
39.	כפר יאסיף	סניף כפר יאסיף - אבו סנאן
40.	כפר סבא	סניף כפר סבא
41.	כרמיאל	סניף כרמיאל
42.	לוד	סניף לוד
43.	מג'דל כרום	שייך לסניף אלשאגור
44.	מגדל העמק	סניף מגדל העמק
45.	מודיעין מכבים רעות	סניף מודיעין מכבים רעות
46.	מוקבילה	מוקד פעילות (שייך לסניף עפולה-בית שאן-העמקים)
47.	מודיעין עילית	מוקד פעילות
48.	מראר	סניף מראר
49.	נהריה	סניף נהריה
50.	נחף	שייך לסניף אלשאגור
51.	נס ציונה	סניף נס ציונה
52.	נצרת	סניף נצרת
53.	נוף הגליל	סניף נוף הגליל
54.	נתיבות	סניף נתיבות
55.	נתניה	סניף נתניה
56.	סאגור	שייך לסניף אלשאגור
57.	סביון	שייך לסניף יהוד
58.	סכנין	סניף סכנין
59.	סלאמה – מ.א. משגב	סניף יישובי הבדואים גוש משגב
60.	עכו	סניף עכו
61.	עפולה	סניף עפולה-בית שאן-העמקים
62.	ערב אל נעים	יישובי הבדואים גוש משגב
63.	ערד	סניף ערד
64.	פורדיס	סניף פורדיס
65.	פקיעין	שייך לסניף בית ג'אן
66.	פתח תקווה	סניף פתח תקווה
67.	צפת	סניף צח"ר – צפת-חצור-ראש פינה
68.	קרית אונו	סניף קרית אונו
69.	קרית אתא	סניף קרית אתא
70.	קרית ביאליק	סניף קרית ביאליק

71.	קרית גת	סניף קרית גת
72.	קרית ים	סניף קרית ים
73.	קרית מוצקין	סניף קרית ים
74.	קרית מלאכי	סניף באר טוביה-קרית מלאכי
75.	קרית עקרון	שייך לסניף רחובות
76.	קרית שמונה, גליל עליון, מבואות החרמון	סניף קרית שמונה
77.	ראש העין	סניף ראש העין
78.	ראשון לציון	סניף ראשון לציון
79.	רהט	מוקד פעילות
80.	רחובות	סניף רחובות
81.	רמה	שייך לסניף אלשאגור
82.	רמלה, באר יעקב, מ.א. גזר	סניף רמלה באר יעקב, מ.א. גזר
83.	רמת גן	סניף רמת גן-גבעתיים
84.	רמת השרון	סניף רמת השרון
85.	רעננה	סניף רעננה
86.	שדות נגב	שייך לסניף נתיבות
87.	שדרות	מוקד פעילות
88.	שפרעם	סניף שפרעם
89.	תל אביב-יפו	סניף תל אביב-יפו